

Příručka, kterou otevíráte, je stručným a výběrovým přehledem činnosti Ústavu pro českou literaturu AV ČR a jeho pracovníků v posledních letech. Je soustředěna především k současnému stavu pracoviště, ve většině údajů se však vrací až k roku 1990, kdy se otevřela možnost pro svobodné bádání, případně k roku 1993, kdy se v rámci restrukturalizace Akademie věd a pod tlakem nedostatku finančních prostředků zásadně změnil charakter pracoviště i jeho název. Po odchodu slavistů do obnoveného Slovanského ústavu AV ČR a po pozdějším vynuceném odchodu pracovníků oddělení západních literatur na vysokoškolská pracoviště a Kabinetu pro studium českého divadla do Divadelního ústavu se původní Ústav pro českou a světovou literaturu změnil v čistě bohemistické centrum. Z perspektivy literární bohemistiky je také koncipována tato příručka.

Uplynulá léta byla i léty dvojího stěhování. Nejprve jsme se stěhovali z restituovaného Strahovského kláštera a dalších detašovaných pracovišť do kasáren na náměstí Republiky (1991). Po několika letech byla kasárna prodána a my jsme znovu hledali: jako zázrakem nám byla státem do správy svěřena budova v ulici Na Florenci 3, která za značné finanční podpory Akademie věd postupně prochází základní rekonstrukcí. V březnu 1999 jsme do této budovy přesídlili a získali tak – doufám – trvalé sídlo.

Ústav je dnes vědecké pracoviště soustřeďující se na výzkum dějin české literatury a českého myšlení o literatuře od jejích počátků až do přítomnosti. Těžiště jeho činnosti leží ve velkých výzkumech lexikografických, literárně historických a teoretických. Výsledky práce Ústavu přitom potvrzují, že takové soustředění nemalé vědecké kapacity na jedno pracoviště je funkční a že se ÚČL AV ČR v rámci české literární vědy, literatury a kultury stal institucí, která si klade úkoly nerealizovatelné na jiných pracovištích.

Podstatnou složkou činnosti Ústavu je jeho funkce národní informační základny oboru. Unikátní fondy, které byly budovány během více než padesáti let existence Ústavu, jsou dnes otevřeny všem zájemcům. Poskytujeme bibliografický a knihovnický servis jak pro badatele, tak pro studenty české literatury a dalších příbuzných disciplín.

Třebaže je Ústav svými kapacitami, tradicí a rovněž vykonanou prací v rámci české literární vědy zcela jedinečnou institucí, není institucí izolovanou od jiných pracovišť oboru, zejména od kateder české literatury na vysokých školách. Naopak: poskytujeme jednotlivým badatelům z těchto pracovišť potřebné informace a spolupracujeme s nimi při práci na jednotlivých výzkum-

ných projektech. Našimi blízkými partnery jsou nejenom špičková pracoviště pražská (na Filozofické a Pedagogické fakultě UK), ale i většina mimopražských (zejména Brno, Ostrava, České Budějovice). S katedrou české literatury na Pedagogické fakultě v Českých Budějovicích spolupracujeme při doktorském studiu.

Obdobně je tomu také s naší spoluprací v mezinárodním měřítku. Ústav je koncipován jako informační a inspirační centrum pro zahraniční bohemisty. Projevem tohoto našeho úsilí je i naše rozhodnutí organizovat jednou za pět let Kongres světové literárněvědné bohemistiky. V roce 2000 se tohoto setkání zúčastní přes 160 nejvýznamnějších badatelů z celého světa.

21. 6. 2000

Handwritten signature of Pavel Janoušek in black ink.

PhDr. Pavel Janoušek, CSc.
ředitel ÚČL AV ČR